

CZU: 336.14:352 (478)

GESTIUNEA VENITURILOR LA NIVELUL UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Mariana DOGA-MÎRZAC, Eugenia GHEORGHÎA

Universitatea de Stat din Moldova

În majoritatea statelor lumii, elaborarea și implementarea mecanismelor de modernizare a managementului finanțelor publice au devenit cruciale în procesul de eficientizare a utilizării resurselor bugetare. În ultimii ani, Republica Moldova a inițiat implementarea unui program ambițios de reformare a managementului finanțelor publice atât la nivel național, cât și local prin modernizarea instituțiilor bugetare și ajustarea cadrului legislativ la cerințele și standardele Uniunii Europene. În scopul asigurării unui sistem eficient și transparent de management al finanțelor publice locale, unul dintre obiectivele de bază se focalizează pe gestiunea veniturilor locale.

Cuvinte-cheie: *finanțe publice locale, buget local, venituri locale, impozite și taxe locale, unități administrativ-teritoriale.*

INCOME MANAGEMENT OF THE ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL UNITS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

In most countries in the world, the elaboration and implementation of mechanisms for modernizing public finance management have become the most important in the process of streamlining the use of budgetary resources. In recent years, the Republic of Moldova has initiated the implementation of an ambitious program of reforming public finance management both at the national and the local level by modernizing budgetary institutions and adjusting legislation to EU requirements and standards. In order to ensure an efficient and transparent management system for local public finances, one of the basic objectives is focused on local income management.

Keywords: *local public finance, local budget, local income, local taxes, administrative – territorial units.*

Introducere

Dezvoltarea durabilă și descentralizarea administrației publice reprezintă astăzi un obiectiv major al managementului public național, activități chemate să avanteze o dezvoltare economică și socială echilibrată a localităților, prin utilizarea eficientă a tuturor resurselor (umane, materiale și instituționale) și prin eficientizarea activităților la nivel local.

În sfera finanțelor publice locale se încadrează bugetele locale, finanțele instituțiilor publice locale, finanțate din venituri proprii și subvenții din bugetul local, finanțele instituțiilor publice locale, finanțate integral din venituri proprii, creditele externe și interne, veniturile și cheltuielile evidențiate în afara bugetului local. Bugetul local constituie instrumentul principal de asigurare a autonomiei decizionale a autorităților administrației publice locale, de valorificare eficientă a resurselor locale și de îmbunătățire a utilizării fondurilor locale. Conform Legii Nr.764 din 27.12.200, Republica Moldova are următoarea structură administrativ-teritorială prezentată în Tabelul 1.

Tabelul 1

Organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova

Raioane	32
Municipii	5
Orașe	61
<i>inclusiv din componența municipiilor</i>	
Localități din componența orașelor (municipiilor)	41
Sate (comune)	916
Localități din componența comunelor (cu excepția satelor de reședință)	659
În total localități	1682
Unități teritoriale autonome	1
Unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului, cărora li se pot atribui forme și condiții speciale de autonomie	1

Sursa: <http://www.statistica.md>

Fiecare dintre componentele prezentate în Tabelul 1 dispune de un buget compus din venituri și cheltuieli care sunt utilizate în scopuri publice și pentru realizarea obiectivelor locale.

Bugetele unităților administrativ-teritoriale – bugetele locale care reprezintă bugetele satelor (comunelor), orașelor (municipiilor, cu excepția municipiilor Bălți și Chișinău), bugetele raionale, bugetul central al unității teritoriale autonome cu statut juridic special, bugetele municipale Bălți și Chișinău [1].

Bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi – bugetele locale care reprezintă bugetele satelor (comunelor), orașelor (municipiilor, cu excepția municipiilor Bălți și Chișinău) [1].

Bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea – bugetele locale care reprezintă bugetele raionale, bugetul central al unității teritoriale autonome cu statut juridic special, bugetele municipale Bălți și Chișinău [1].

Managementul veniturilor publice locale reprezintă o componentă a managementului financiar al administrației publice locale, destinată să conducă la obținerea a cât mai multor venituri din surse legale și disponibile din punct de vedere administrativ [2, p.17].

Aceasta înseamnă obligația de a pune în aplicare o serie largă de îmbunătățiri ale politicilor, procedurilor, ale structurii de personal și organizaționale, în scopul de a folosi, la întregul lor potențial, fiecare dintre sursele de venituri în conformitate cu scopurile și prioritățile administrației publice locale.

Avantajele managementului veniturilor publice locale:

- ✓ Adoptarea unui program complet, care urmărește managementul veniturilor publice locale, are multe avantaje pentru administrația publică locală.
- ✓ Reprezentanții administrației publice locale trebuie să exprime clar așteptările lor în ceea ce privește modul de administrare a veniturilor. Veniturile trebuie administrate cât mai eficient și cât mai profesional [2, p.18].

Componentele managementului veniturilor publice locale:

Sistem eficient de clasificare și raportare a veniturilor		
1. Crearea manualului de venituri	4. Implementarea unui program de management al fluxului de mijloace bănești și veniturilor din investiții	6. Program de recuperare a debitelor/soldurilor restante
2. Studiul privind veniturile altor autorități locale	5. Structura și procedurile de colectare a veniturilor	7. Implementarea unui sistem eficient de control intern
3. Stabilirea și recuperarea costurilor		8. Evaluarea surselor noi și actuale de venituri

Fig.1. Componentele sistemului de management al veniturilor publice locale.

Sursa: [2, p.18].

Nu este necesar ca componentele prezentate în Figura 1 să fie implementate în mod succesiv, cu excepția celei dintâi: crearea și automatizarea unui sistem eficient de clasificare și raportare a veniturilor. Odată ce prima componentă este pusă la punct, celelalte componente vor fi implementate mult mai ușor și mai eficient.

Din veniturile generale fac parte: venituri proprii; defalcări, conform cotelor procentuale, de la impozitele și taxele de stat; transferuri; granturi pentru susținerea bugetului.

Resursele bugetelor locale cuprind totalitatea veniturilor și a surselor de finanțare ale bugetelor respective. În Republica Moldova, conform Legii finanțelor publice locale, veniturile bugetelor unităților administrativ-teritoriale se formează din sursele indicate în Figura 2.

Veniturile bugetelor locale se constituie din impozite, taxe, alte venituri prevăzute de legislație și se formează din:

- 1) *venituri generale*: venituri proprii; defalcări, conform cotelor procentuale, de la impozitele și taxele de stat; transferuri; granturi pentru susținerea bugetului.
- 2) *venituri colectate*;
- 3) *granturi pentru proiecte finanțate din surse externe* [2, p.19].

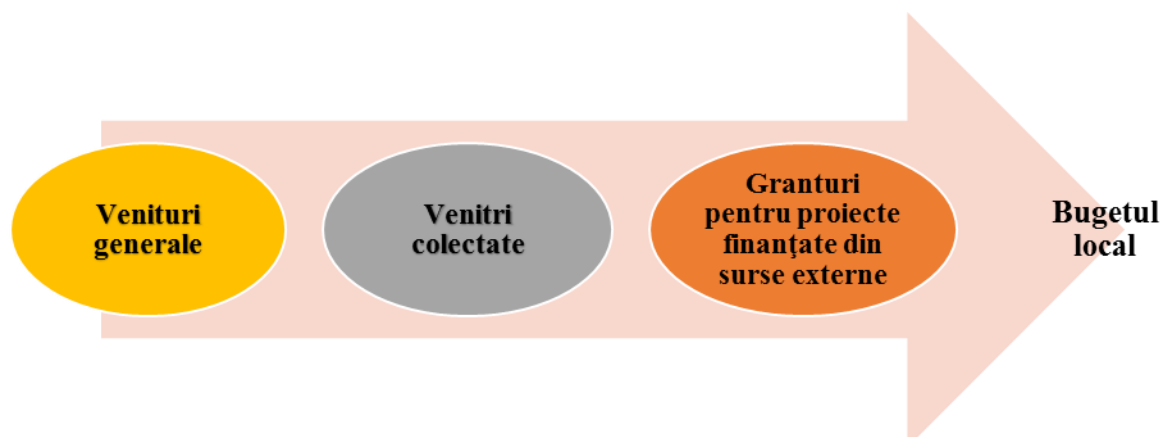

Fig.2. Sursele de formare a veniturilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Sursa: elaborată de autor.

Sursele de finanțare ale bugetelor locale se formează din: operațiuni cu împrumuturi interne și externe (inclusiv recreditate); operațiuni aferente vânzării și privatizării patrimoniului public (cu excepția codurilor clasificăției economice 311120 și 371210); operațiuni cu soldurile în conturile bugetului; alte operațiuni cu activele financiare și cu datoriile bugetului [2, p.19].

Transferurile de destinație generală de la bugetul de stat sunt calculate pe bază de formulă distinctă pentru fiecare unitate administrativ-teritorială de nivelul 1 și 2 conform datelor din ultimul an pentru care există execuție bugetară definitivă.

Tabelul 2

Repartizarea defalcărilor de la impozitele și taxele de stat pe niveluri de bugete, %

Tipuri de venituri	Sate/comune, orașe/municipii, cu excepția mun. Bălți și Chișinău	Orașe reședință de raion	Bugete raionale	Bugetul central al UTA cu statut juridic special	Municipiul	
					Bălți	Chișinău
Defalcări de la impozitul pe venitul persoanelor fizice, colectat pe teritoriul UAT respective	75	20	25	100	45	50
Defalcări de la impozitul pe venitul persoanelor juridice, colectat pe teritoriul UTA cu statut juridic special	x	x	x	100	x	x
Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova	x	x	50	50	50	50
Taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și la serviciile prestate pe teritoriul UTA cu statut juridic special	x	x	x	100	x	x
Accizele la mărfurile supuse accizelor, fabricate pe teritoriul UTA cu statut juridic special	x	x	x	100	x	x

Sursa: [2, p.21-22].

Normative de defalcări de la impozitele și taxele de stat – cote procentuale de defalcări de la impozitele și taxele de stat la bugetele unităților administrativ-teritoriale, stabilite prin Legea privind finanțele publice locale, nr.397 din 16.10.2003. Repartizarea defalcărilor de la impozitele și taxele de stat pe niveluri de bugete sunt prezentate în Tabelul 2.

Analiza veniturilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale

Analizând veniturile bugetelor unităților administrativ-teritoriale (fără transferuri din bugetul de stat), constatăm că acestea s-au diminuat în anii 2008-2009 ca urmare a introducerii cotei „0” la impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător și au revenit în anul 2010 la un nivel mai înalt de 2943,5 mil. lei. Pentru a proteja cheltuielile bugetelor locale, pierderile de venituri ale bugetelor UAT au fost compensate din bugetul de stat sub formă de transferuri. Bugetele unităților administrativ-teritoriale pe anii 2007-2010 au avut un deficit cuprins între 40 și 30 mil. lei, care a fost finanțat din mijloacele obținute din vânzarea proprietății publice a autorităților administrației publice locale.

Analiza bugetelor denotă că baza fiscală a unităților administrativ-teritoriale (cu excepția municipiilor Chișinău și Bălți) rămâne a fi insuficientă pentru acoperirea cheltuielilor ce trebuie suportate din contul bugetelor locale. În scopul realizării unei autonomii financiare reale și delimitării clare a competențelor între bugetul de stat și bugetele de nivelul I și II, la finele anului 2006 au fost adoptate o serie de legi (Legea privind descentralizarea administrativă, nr.435 din 28.12.2006, Legea privind administrația publică locală, nr.436 din 28.12.2006, Legea privind dezvoltarea regională, nr.438 din 28.12.2006). Noile reguli accentuează importanța planificării strategice la nivel local, precum și necesitatea motivării și sporirii responsabilității autorităților administrației publice locale atât pentru lărgirea bazei fiscale, cât și pentru executarea cheltuielilor bugetare.

Tabelul 3

Evoluția veniturilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale pentru perioada 2007-2017

Indicatori	Venituri, mil. lei	Modificarea față de anul precedent, %	Venituri proprii, mil. lei	Modificarea față de anul precedent, %	Transferuri de la alte bugete, mil. lei	Modificarea față de anul precedent, %
Anul						
2007	3569,2	-	2452,7	-	1116,5	-
2008	3870,4	108,44	2711,8	110,56	1158,6	103,77
2009	6286,1	102,6	2670,3	98,47	3615,8	312,08
2010	7614,3	121,1	2943,5	110,23	4670,8	129,17
2011	7660,9	100,6	3312,4	112,53	4348,5	93,09
2012	8780,9	114,6	4502,8	135,94	4278,1	98,38
2013	9445,8	107,6	5006,6	111,18	4439,2	103,76
2014	11086,9	117,4	3980,3	79,50	7106,6	160,08
2015	10599,5	95,6	3095,2	77,76	7504,3	105,60
2016	11999,6	113,21	4135,5	133,61	7864,1	104,80
2017	12547,9	104,57	4367,9	105,62	8180,0	104,01

Sursa: elaborat și calculat de autori în baza datelor <http://mf.gov.md> și <http://www.statistica.md>

Această reformă majoră a implicat modificări esențiale în sistemul relațiilor interbugetare între bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale. Principiile generale și procedurile care au stat la baza noului sistem au fost stabilite în noua Lege din aceea perioadă privind finanțele publice locale, nr.397. Elementele de bază ale noului sistem au fost: relațiile financiare interbugetare directe între bugetul de stat și bugetele locale de nivelurile I și II; normativele unice și constante de defalcări de la veniturile generale de stat și redistribuirea pe niveluri de bugete; transferurile cu destinație generală în scopul nivelării posibilităților financiare a bugetelor locale; transferurile cu destinație specială pentru executarea de către autoritățile administrației publice locale a competențelor delegate.

Veniturile bugetelor unităților administrativ-teritoriale (inclusiv transferurile de la bugetul de stat) pentru anul 2012 se estimează la 8780.9 mil. lei, cu 14,6% mai mult decât în 2011. În următorii ani acestea au continuat să crească anual în medie cu cca 8,0% și au însumat 9445,8 mil. lei în anul 2013 și 11086,9 mil. lei – în anul 2014. Exceptând transferurile din bugetul de stat, veniturile bugetelor unităților administrativ-teritoriale s-au estimat în anul 2012 la 4502,8 mil. lei, cu 35,94% mai mult decât în anul 2011. În următorii ani, ca rezultat al restabilirii impozitului pe venitul entităților și majorărilor salariale estimate, veniturile proprii ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale au crescut semnificativ, către anul 2014 însumând 3980,3 mil. lei. Veniturile bugetelor unităților administrativ-teritoriale (inclusiv transferurile de la bugetul de stat) pentru anul 2013 s-au estimat la 9445,8 mil. lei, cu 7,6 la sută mai mult decât în 2012. Pe termen mediu aceste venituri au continuat să crească și în anul 2014 au însumat 11086,9 mil. lei, iar în anul 2015 au scăzut până la 10599,5 mil. lei. Fără transferurile din bugetul de stat, veniturile bugetelor unităților administrativ-teritoriale pentru anul 2013 au fost prognozate în sumă de 5006,6 mil. lei, cu 11,18% mai mult decât în 2012. Analiza bugetelor unităților administrativ-teritoriale denotă că baza fiscală a unităților administrativ-teritoriale rămâne a fi insuficientă pentru acoperirea cheltuielilor ce trebuie suportate din contul bugetelor unităților administrativ-teritoriale. Evoluțiile economice, sociale și politice din ultimii ani au scos în evidență necesitatea unei reforme profunde în domeniul administrației publice, în special al celei locale, necesitatea înlocuirii structurilor ierarhizate cu structuri descentralizate, cu accentul pe creșterea semnificativă a autonomiei locale. Astfel, veniturile bugetelor locale pentru anul 2014 au fost estimate la 9445,8 mil. lei, cu 17,4% mai mult decât în 2013.

Indicatorii bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe anii 2016-2017 au la bază estimări în condițiile noului sistem de formare a bugetelor unităților administrativ-teritoriale, care este implementat începând cu 1 ianuarie 2015. Evoluția bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe anii 2007-2017 denotă o creștere continuă a veniturilor și cheltuielilor, inclusiv pe anii 2015-2017, când a fost implementat noul sistem de formare a bugetelor unităților administrativ-teritoriale, totodată având ca efect consolidarea autonomiei financiare la nivel local. Astfel, veniturile bugetelor locale pentru anul 2015 s-au estimat la 10 599,5 mil. lei, cu 11,3% mai mult decât în 2014. În următorii ani acestea au continuat să crească anual în medie cu cca 4,6% și au însumat 11 999,6 mil. lei – în anul 2016 și 12 546,9 mil. lei – în anul 2017. Transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale s-au estimat pentru anul 2017 în mărime de 8 180,0 mil. lei, dintre care transferuri cu destinație generală – 1 275,9 mil. lei și transferuri cu destinație specială – 6 778,1 mil. lei, iar în următorii doi ani acestea vor continua să crească în medie cu 2,1%: de la 67,4% în anul 2017 până la 65,0% în anul 2019 [3].

În continuare vom analiza veniturile unei unități administrativ-teritoriale, și anume – a orașului Leova. Orașul Leova este situat în partea de sud-vest a Republicii Moldova, la o distanță de 91 (100) km de la capitala țării – mun. Chișinău. El este centrul administrativ, economic și cultural al raionului care poartă aceeași denumire și în care sunt incluse 40 de localități: 2 orașe și 38 de localități rurale. Din punct de vedere administrativ, raionul Leova are în componența sa 25 de primării. În cadrul Consiliului Raional Leova își desfășoară activitatea 6 direcții, inclusiv aparatul președintelui raionului, din componența căruia face parte cel mai mare număr de personal.

Pentru a se putea dezvolta și activa, unitățile administrativ-teritoriale au nevoie de resurse financiare și de o repartizare optimă a cheltuielilor. Din acest motiv, în fiecare an, în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, nr.181 din 25.07.2014, ale Legii privind finanțele publice locale, nr.397-XV din 16.10.2003, este elaborat bugetul local al orașului Leova.

Bugetele locale constituie un element principal al bugetului public național și reprezintă veriga principală în ansamblul finanțelor locale, care au un rol de a furniza cetățenilor, prin intermediul autorităților locale, acele bunuri și servicii pe care aceștia nu le pot procura de pe piața concurențială. Elaborarea, aprobarea și executarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale sunt reglementate de Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar, nr.847-XII din 24.05.1996, Legea privind finanțele publice locale, nr.397-XV din 16.10.2003, Hotărârea Guvernului „Cu privire la elaborarea Cadrului de cheltuieli pe termen mediu și a proiectului de buget”, nr.82 din 24.01.2006, de politica statului în domeniul veniturilor și cheltuielilor bugetare, de prognozele macroeconomice, de datele Biroului Național de Statistică privind numărul de locuitori și structura demografică pe fiecare localitate, de acte legislative și normative care reglementează aspectele referitoare la remunerarea muncii.

Tabelul 4

Dinamica veniturilor orașului Leova pe anii 2007-2017

Anul	Indicatori	Venituri, mii lei	Modificarea față de anul precedent:	
			mărime absolută	mărime relativă
2007		13700,0	-	-
2008		11000,0	-2700,0	-19,71
2009		12100,0	+1100,0	10,00
2010		15200,0	+3100,0	25,62
2011		15000,0	-200,0	-1,34
2012		10010,4	-4989,6	-33,26
2013		9376,5	-633,9	-6,33
2014		10198,8	+822,3	8,77
2015		11532,4	+1333,6	13,08
2016		12576,5	+1044,1	9,05
2017		14967,2	+2390,7	19,01

Sursa: elaborat de autori în baza datelor Ministerului de Finanțe al Republicii Moldova.

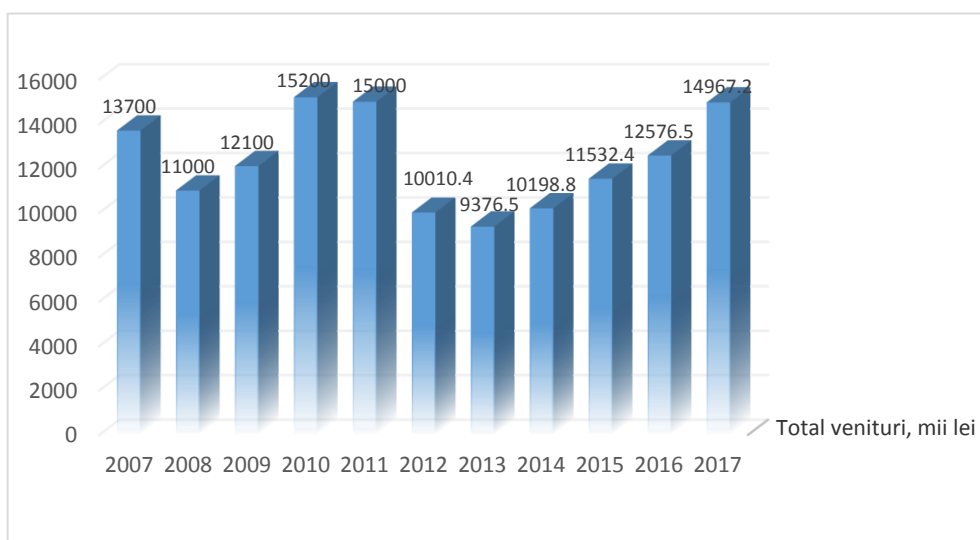

Fig.3. Dinamica veniturilor orașului Leova pe anii 2007-2017.

Sursa: elaborat de autori în baza datelor Ministerului de Finanțe al Republicii Moldova.

Din figura de mai sus reiese că veniturile bugetului orașului Leova se înscriu într-un trend ascendent în perioada 2013-2017, ajungând de la 9376,5 mii lei la 14967,2 mii lei.

Tabelul 5

Sinteza veniturilor orașului Leova pe anii 2013-2017, mii lei

Indicatori	Anul				
	2013	2014	2015	2016	2017
Venituri, total	9376,5	10198,8	11532,4	12576,5	14967,2
Venituri proprii	2276,1	2703,5	3027,8	2674,9	2847,6
Defalcări de la venitul persoanelor fizice	6711,0	7053,2	8059	1716,2	1656,2
Mijloace speciale	398,8	442,1	445,6	582,2	688,7
Transferuri	-	-	-	7602,6	9809,4
Transferuri cu destinație generală	-	-	-	659,6	1782,6
Transferuri cu destinație specială	-	-	-	6943,0	8026,8
Împrumuturi interne de la instituțiile nefinanciare	-	-	-	-	0

Sursa: elaborat de autori în baza datelor Primăriei Leova.

În perioada 2013-2017, componentele bugetului denotă dinamici diferite: veniturile proprii au cunoscut o continuă tendință de creștere – acestea s-au majorat de la 2276,1 mii lei la 2847,6 mii lei; creșterea veniturilor proprii în anul 2017 cu 6,46% față de anul 2016; transferurile de la bugetul de stat în 2017 au constituit 9809,4 mii lei, înregistrând o creștere de 29,03% comparativ cu 2016; mijloacele speciale au crescut în 2016 cu 30,66% față de anul 2015 și cu 18,29% în anul 2017.

Tabelul 6

Dinamica veniturilor orașului Leova pe anii 2014-2017

Indicatori	2014		2015		2016		2017	
	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Venituri, total	822,3	8,77	1333,6	13,08	1044,1	9,05	2390,7	19,01
Venituri proprii	427,4	18,78	324,3	12,00	-352,9	-11,65	172,7	6,46
Defalcări de la venitul persoanelor fizice	342,2	5,10	1005,8	14,26	-6342,8	78,70	-60	-3,5
Mijloace speciale	43,3	10,86	3,5	0,80	136,6	30,66	106,5	18,29
Transferuri	-	-	-	-	-	-	2206,8	29,03
<i>Transferuri cu destinație generală</i>	-	-	-	-	-	-	1123	170,25
<i>Transferuri cu destinație specială</i>	-	-	-	-	-	-	1083,8	15,61
Împrumuturi interne de la instituțiile nefinanciare	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0

Sursa: elaborat de autori în baza datelor Primăriei Leova.

Datele din Tabelul 7 atestă că în anul 2017, la formarea veniturilor bugetului local au contribuit în proporții mai mari veniturile din impozitele directe – cca 30,0% și transferurile – cu 65,54%. Dacă analizăm ponderea veniturilor proprii în veniturile totale ale bugetului Leova, se poate observa că capacitatea de autofinanțare de-a lungul intervalului analizat a avut fluctuații, înregistrând un nivel maxim de 26,25% în 2015 și un nivel minim de 19,03% în anul 2017 din veniturile totale. Această evoluție denotă sporirea posibilităților de colectare a veniturilor din partea administrației publice locale. Pe de altă parte, în aceeași perioadă 2013-2017 ponderea transferurilor a crescut de la 60,45% la 65,54%. Ponderea mijloacelor speciale a avut o pondere constantă de aproape 4%.

Tabelul 7

Structura veniturilor orașului Leova pe anii 2013-2017, %

Indicatori	2013	2014	2015	2016	2017
Venituri, total	100	100	100	100	100
Venituri proprii	24,27	26,51	26,25	21,27	19,03
Defalcări de la venitul persoanelor fizice	71,56	69,16	69,88	13,65	11,07
Mijloace speciale	4,25	4,33	3,86	4,62	4,60
Transferuri	0,0	0,0	0,0	60,45	65,54
<i>Transferuri cu destinație generală</i>	0,0	0,0	0,0	5,24	11,91
<i>Transferuri cu destinație specială</i>	0,0	0,0	0,0	55,21	53,62
Împrumuturi interne de la instituțiile nefinanciare	0,0	0,0	0,0	0,0	0

Sursa: elaborat de autori în baza datelor Primăriei Leova.

Astfel, putem menționa că ponderea veniturilor proprii în bugetul local este la un nivel scăzut. Ar fi bine să fie majorată autonomia financiară a comunității în contextul promovării reformei de descentralizare administrativă, să fie îmbunătățită capacitatea de planificare bugetară, să fie redusă dependența de transferurile de la bugetul de stat. Recomandăm orientarea eforturilor spre dinamizarea activității economice la nivel de oraș, ceea ce ar permite lărgirea bazei impozabile și ar spori ponderea încasărilor proprii în totalul veniturilor, organizarea discuțiilor și consultărilor publice în faza de elaborare a proiectului bugetului local cu implicarea unui număr mai mare de persoane din comunitate (reprezentanți ai societății civile, ai mediului de afaceri, alte persoane interesate).

Concluzii

În baza cercetărilor efectuate putem concluziona că experiența europeană arată că nu există o dimensiune „optimală” a unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau doi, la fel cum nu există nici „cea mai bună” structură administrativă, care ar avea o aplicare universală. Sistemul de finanțare a autorităților publice locale adaptat conform cerințelor europene oferă autonomie financiară deplină tuturor unităților administrativ-teritoriale. Acesta aduce beneficii economice, care îmbunătățesc sistemul de alocare a resurselor și eficientizează administrația. Totodată, implementarea lui este benefică și datorită faptului că poate atrage la nivel local resurse, care ulterior pot fi utilizate de către administrația publică locală în domeniile prioritare pentru localitatea respectivă. Rezultatele cercetării efectuate ne-au permis să evidențiem indicatorii veniturilor, ai transferurilor generale cu un accent deosebit pe impozitele și taxele locale care au un impact major în componența bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Referințe:

1. Legea privind finanțele publice locale, nr.397-XV din 16.10.2003, cu modificările și completările la situația din 29.12.2017. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2003, nr.248-253/996.
2. SECRIERU, A., DRAGOMIR(ROTARU), L. *Managementul finanțelor publice locale*. Chișinău, 2015. ISBN 978-9975-87-077-1
3. MANOLE, T, STRATAN, A. *Managementul finanțelor publice locale: probleme și oportunități*. Chișinău: INCE, 2014. ISBN 978-9975-9932-3-4
4. <http://www.mf.gov.md>
5. <http://www.statistica.md>
6. <http://www.primarialeova.md/>

Date despre autori:

Mariana DOGA-MÎRZAC, doctor habilitat, conferențiar universitar, Departamentul Finanțe și Bănci, Universitatea de Stat din Moldova.

Email: mariana.mirzac@yahoo.com

Eugenia GHEORGHÎȚA, doctorandă, Școala doctorală Științe Economice; lector universitar în Departamentul Finanțe și Bănci, Universitatea de Stat din Moldova.

Email: eugenia202@yahoo.com

Prezentat la 04.06.2018